

تدوین مدل حکمرانی ورزش همگانی ایران

لقمان کشاورز^۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۴/۲۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۵/۲۷

هدف از پژوهش حاضر، تدوین مدل حکمرانی ورزش همگانی ایران بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است که به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل اعضای هیئت علمی دانشکده‌های تربیت بدنی رشته مدیریت ورزشی، مدیران و کارکنان معاونت توسعه ورزش همگانی و فدراسیون‌های ورزشی تحت مدیریت، معاونت توسعه ورزش همگانی، مدیران ورزش شهرداری‌های استان‌ها و مدیران ورزش بخش‌های مختلف نیروهای مسلح به تعداد ۷۵۰ نفر بود که بر مبنای جدول مورگان، ۲۵۴ نفر به طور تصادفی برای نمونه تحقیق انتخاب شدند. برای دستیابی به اهداف تحقیق، از پرسشنامه محقق ساخته ۵۵ سئوالی استفاده شد که روایی صوری و محتوایی آن به تایید ۲۰ نفر از متخصصان رسید و روایی سازه آن با تحلیل عاملی تاییدی مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز در یک مطالعه مقدماتی با ۳۰ آزمودنی و با آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی از جمله کلموگروف اسمیرنف، بارتلت، KMO، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی با چرخش واریمکس با استفاده از دو نرم افزار SPSS.V. 22 و AMOS استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد در مدل حکمرانی ورزش همگانی ایران هفت عامل برنامه‌ریزی، اقتصاد و مالی، سازماندهی، قانون، آموزشی و علمی، دولت و رسانه وجود دارند که توان پیشگویی آنها بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۵۶/۴ درصد است. همچنین مدل به دست آمده از برازش مطلوبی برخوردار است.

واژگان کلیدی: دولت، حکمرانی، قوه قضائیه، مجلس و ورزش همگانی

مقدمه

اهمیت ورزش و تاثیر آن در ابعاد مختلف جامعه به اندازه‌ای است که بخش بندی‌های مختلفی برای آن در کشورهای متعددی انجام شده است. یکی از تقسیم‌بندی‌هایی که در ورزش انجام شده و در بسیاری از کشورها از جمله ایران مورد توجه قرار گرفته است، تقسیم بندی مول و همکارن^۱ است که ورزش را به بخش‌های همگانی، تربیتی، قهرمانی و حرفه‌ای بخش بندی کرده است (مول و همکاران، ۲۰۰۵). از سوی دیگر، اهمیت ورزش در قوانین بالادستی از جمله قانون اساسی به اندازه‌ای بوده است که تاکید بر ورزش رایگان در کشور شده است (کشاوری و همکاران، ۱۳۹۵). البته با کمی تأمل می‌توان استنباط کرد که قانون اساسی ورزش همگانی رایگان را مورد تاکید و توجه قرار داده است.

با توجه به موارد یاد شده می‌توان انتظار داشت که برای توفیق اهداف ورزش همگانی، ضروری است یک حکمرانی^۲ مناسب در ورزش همگانی کشور وجود داشته باشد. حکمرانی یک واژه رایج در دنیای مدرن است و عموماً به عنوان یک مفهوم جدید در مورد دولت و مدیریت دولتی به کار می‌رود و برای بسیاری از حوزه‌ها مانند حکمرانی محلی، حکمرانی جهانی، حکمرانی محیطی، توسعه بین‌المللی و حکمرانی ورزشی نیز استفاده می‌شود (اندرو و هانتون^۳، ۲۰۱۶). فوکویاما^۴ بر این باور است که حکمرانی یعنی آن‌چه در حال مدیریت است (فوکویاما^۵، ۲۰۱۳). در حقیقت، حکمرانی به دلیل عدم اعتماد به مدیریت توسط دولت شکل گرفته است، چرا که بسیاری از مردم از توانایی دولت برای رفع مشکل اجتماعی ناامید شده‌اند و این امر موجب تجدید نظر در تئوری‌های سنتی مدیریت دولتی گشته است. بنابراین مدیریت دولتی که در گذشته به عنوان یک ابزار قوی برای حل مشکلات اجتماعی فرض می‌شد، با بحران هویت مواجه شده است (هوگو^۶، ۱۹۹۶). عموماً حکمرانی به تغییرات در نقش ساختار و فرآیند عملیات دولت یا روش‌های حل مشکلات اجتماعی اشاره دارد، ولی علیرغم جذابیت بسیار، به صورت واضح تعریف نشده است. ابهام در تعاریف از علل بسیاری ناشی می‌شود به ویژه هنگامی که به کاربرد حکمرانی در فرآیند اصلاحات اداری توجه می‌شود. واضح نیست که در مورد ساختارهای اداری و فرآیندهای اداری، قضاوت مدیریتی، سیستم‌های پاداش و مقررات، فلسفه اداری یا ترکیب این عناصر صحبت می‌کند (هاینرچ و لین^۷، ۲۰۰۰). برخی اوقات نیز حکمرانی به طور کلی به هرگونه تغییرات مطلوب برای اصلاحات اداری اشاره دارد. باید توجه داشت که دولت کارآ، دموکراتیک، پاسخگو و شفاف، هدف نهایی نه تنها تئوری‌های جدید مدیریت دولتی است، بلکه هدف تئوری‌های سنتی اداره بوروکراتیک نیز بوده است (الوانی، ۱۳۸۸). لذا آنچه تئوری‌های جدید را از تئوری‌های سنتی متمایز می‌کند، ابزارهای دستیابی به آنهاست. به بیان دیگر، حکمرانی مفهومی است مشتمل بر معیارها و استانداردها،

1. Mull et al.
2. Governance
3. Andrews and Harrington
4. Fukuyama
5. Fukuyama
6. Haque
7. Heinrich and Lynn

رویه‌ها و اصول حکومتداری که دولت‌ها از طریق آن امور عمومی را به انجام می‌رسانند، منابع عمومی را اداره می‌کنند و حقوق افراد را تضمین می‌نمایند (شریف زاده و همکاران، ۱۳۸۲).

از ارکان مهم حکمرانی خوب می‌توان به شفافیت، مسئولیت، پاسخگویی، مشارکت، حاکمیت قانون و انعطاف پذیری دولت اشاره کرد. از سوی دیگر، حکمرانی خوب نسبت نزدیکی با مردم سالاری و فرآیندهای دموکراتیک دارد و به سخن بهتر، مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌های کاربردی نظام‌های سیاسی دموکراتیک در ابعاد فرآیندی، ساختاری و ماهوی است (کارفراتا، ۲۰۰۴). لذا تحقق این مفهوم و حاکمیت دموکراتیک مستلزم حکومت دموکراتیک و جمهوری است. اصل تفکیک و تعامل قوا به عنوان یک اصل سازمانی در خدمت حقوق افراد و آزادی‌ها بوده و با توزیع و سرشکن نمودن اقتدار سیاسی، نظام پاسخگو، شفاف و قانونمند است (الوانی و همکاران، ۱۳۸۶). بدین لحاظ حکمرانی خوب پیوند مناسبی با نوع ساختار حکومت دارد و ساختارهای دموکراتیک از شرایط پیشینی حکمرانی خوب است.

حکمرانی در ورزش نیز به ساختارها و فرآیندهای مورد استفاده توسط یک سازمان ورزشی برای دستیابی به اهداف راهبردی و نظارت بر عملکرد سازمان در برابر اهداف تدوین شده و اطمینان از این که مدیریت سازمان منافع همه اعضا را در نظر گرفته است یا نه اشاره دارد. به بیان دیگر، حکمرانی در ورزش فرایندی است که مدیریت سازمان ورزشی از آن استفاده می‌کند تا راهبردها، جهت‌گیری‌ها و اولویت‌ها، سیاست‌ها و انتظارات مدیریت عملکرد را تعیین کند، عوامل مختلف سازمانی را ارزیابی نماید، خطرات را مدیریت و آن چه که سازمان به آن باید می‌رسد را کنترل و ارزیابی کند تا به خواسته‌های ذینفعان سازمان پاسخ داده شود (کشاورز، ۱۳۹۶).

در زمینه حکمرانی در سازمان‌های ورزشی مطالعات زیادی در خارج از کشور انجام شده است، اما در داخل کشور به ویژه در ورزش همگانی کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛ به طوری که نتایج مطالعات «کمسیون ورزش استرالیا» (۲۰۱۲) طی پژوهشی نشان داد در مدل حکمرانی ورزش استرالیا عوامل تصمیم‌گیری اخلاقی و مسئولانه، عملکرد و گزارش مدیران، سیستم‌های حکمرانی، فرآیندهای مدیریتی، ترکیب مدیریتی، مسئولیت‌ها و نقش‌ها وجود دارد. جرارت^۲ (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای دریافت که برای حکمرانی خوب در ورزش باید به چهار عامل شفافیت و ارتباطات عمومی، روند دموکراتیک، ارزیابی و تعادل و همبستگی توجه کرد. نتایج پژوهش هالیهان^۳ (۲۰۱۳) بیانگر آن است که برای حکمرانی مطلوب در ورزش علاوه بر مسئولیت‌پذیری، شفافیت و داشتن سبک مدیریت فراگیر به عواملی دیگری مانند کارایی در دستیابی به اهداف سازمانی، فرهنگ اعتماد، صداقت و حرفه‌ای بودن و انعطاف‌پذیری سازمانی باید توجه نمود. یافته‌های مرکونجیک^۴ (۲۰۱۳) بیانگر این است که برای حکمرانی خوب در ورزش ضروری است سازمان‌های ورزشی در عواملی مانند سیاست، قانون، ساختار، وظایف، مذاکره (ارتباطات) استقلال عمل داشته باشند. ادی^۵ (۲۰۱۴) نیز

1. Cafferata
2. Geeraert
3. Houlihan
4. Mrkonjic
5. Eddie

در پژوهشی دریافت که برای حکمرانی خوب در ورزش علاوه بر تعریف نقش و مسئولیت‌ها، شناسایی همه بازیگران ورزش و تدوین نظام ارزیابی کارآزوری است و باید به نقش مدیران، ساختار، مسئولیت‌پذیری، تعداد مدیران و کارکنان سازمان‌های ورزشی، دموکراسی، نحوه انتخابات و انتصابات، شفافیت و ارتباطات، تصمیم‌گیری و بازنگری در تصمیمات، همبستگی و شناسایی همه سلیقه‌ها توجه شود. نتایج پژوهش‌ها^۱ (۲۰۱۴) موید این است که در مدل حکمرانی مطلوب ورزش کشورهای اسکاتلند، ولز و ایرلند معیارهای استخدام شفاف کارکنان، فرآیند ارتباطات سازمان‌های ورزشی محلی و همسطح و نحوه برنامه‌ریزی راهبردی وجود دارد. «کمیسون ورزش استرالیا» (۲۰۱۵) در مطالعه‌ای دریافت برای حکمرانی خوب در ورزش استرالیا ضروری است علاوه بر عوامل موجود در مدل حکمرانی ورزش استرالیا، عواملی مانند ترکیب اعضای مدیران و عوامل اجرایی، شفافیت و صداقت در گزارش دهی در ورزش و ساختار ورزش نیز اضافه شود. نتایج پژوهش اندروز، راسل و باریوس^۲ (۲۰۱۶) موید این است که برای حکمرانی مطلوب در ورزش نیاز به یک نظام ارزیابی کاراست که در آن عواملی مانند امکانات ورزشی، مشوق‌های مالی و یارانه‌ای، رویدادهای ویژه، سازماندهی فرصت‌های ورزشی، حمایت از صنایع وابسته به ورزش، پشتیبانی گروهی هدفمند، نهضت داوطلبی، دریافت بازخوردهای درخواستی و حمایت‌های آموزشی مورد توجه قرار گرفته شود. مطالعات سالر^۳ (۲۰۱۶) بیانگر این است که در مدل حکمرانی مطلوب در سازمان‌های ورزشی باید عوامل تدوین اهداف سازمان، جمع‌آوری اطلاعات مناسب، تغییر موقعیت سازمان، تدوین راهبردهای ارتباطات، اجرای برنامه‌های تدوین شده، اجرای مدل حکمرانی تدوین شده، ارزیابی نتایج و انجام اقدامات اصلاحی وجود داشته باشد. نتایج پژوهش کالینز^۴ (۲۰۱۷) نشان داد که برای حکمرانی مطلوب در ورزش نیوزلند باید از مدلی استفاده شود که عوامل انتخاب مدیران شایسته، تعیین نقش مدیران، استخدام کارکنان شایسته و حمایت از بدنه اجرایی، استفاده از مدیران راهبردی، برگزاری جلسات منظم شورای راهبری ورزش، قرارگیری در یک موقعیت عالی از حکمرانی، تدوین برنامه و نقشه راه و ارزیابی مستمر عملکرد مدیران در آن وجود داشته باشد. همچنین نتایج پژوهش آناهاب^۵ (۲۰۱۷) موید این است که در مدل حکمرانی ورزش هند عوامل تدوین برنامه‌های زمان‌بندی شده، نظم و ترتیب و شایسته‌سالاری در فرآیند انتخابات، شفافیت، همسوسازی منافع ذینفعان، بهره‌مندی از نماینده ورزشکاران و بانوان در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها، استفاده از پیشنهادات حداکثری در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها، اصول اخلاقی، پیش‌بینی کمیته‌ها و کارگروه‌های مورد نیاز، پیش‌بینی روند دادرسی مناسب و تدوین اساسنامه، قوانین و دستورالعمل‌های مناسب باید وجود داشته باشد. نتایج پژوهش کشاورز (۱۳۹۶) نشان داد چالش‌های حکمرانی در ورزش همگانی ایران عبارت‌اند از: توجه بیش از حد مدیران به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، ساختار ضعیف ورزش همگانی در سطح کشور، عدم استقبال کافی رسانه‌ها از ورزش

1. Hull
2. Andrews, Russell and Barrios
3. Sorrell
4. Collins
5. Anubhab

همگانی، عدم تعادل بین اعتبارات ورزش قهرمانی و حرفه ای با ورزش همگانی، عدم هماهنگی بین نهادهای فعال در ورزش همگانی، انجام فعالیت های موازی بین نهادهای مختلف، عدم تقسیم کار ملی در ورزش همگانی، انحراف در مأموریت برخی نهادی فعال در ورزش همگانی، عدم شفافیت در تعریف و مفهوم ورزش همگانی، نبود الگوی حکمرانی مناسب در ورزش همگانی و وجود برخی فدراسیون ها و انجمن های ورزشی فعال در بخش ورزش قهرمانی در زیر مجموعه مدیریت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان. یافته های حسینی، آقایی، الهی و صفاری (۱۳۹۶) بیانگر این است که میانگین نظرات نمونه ها در مورد تمامی گویه های ۷ اصل حکمروایی خوب شهری در حوزه ورزش همگانی شامل اصول پایداری، سلسله مراتب تصمیم گیری، کارایی، برابری، شفافیت و پاسخگویی، امنیت و مشارکت مدنی و شهروندی نامطلوب است. نتایج پژوهش مهرابی (۱۳۹۶) موید این است که در مدل حکمرانی فدراسیون های ورزشی عوامل شفافیت و پاسخگویی، مشارکت جویی، قانون مداری، مسئولیت پذیری، مبارزه با فساد، رعایت موازین اخلاقی، نظارت و کنترل، اثربخشی وجود دارند و مدل طراحی شده از برازش مطلوبی برخوردار است.

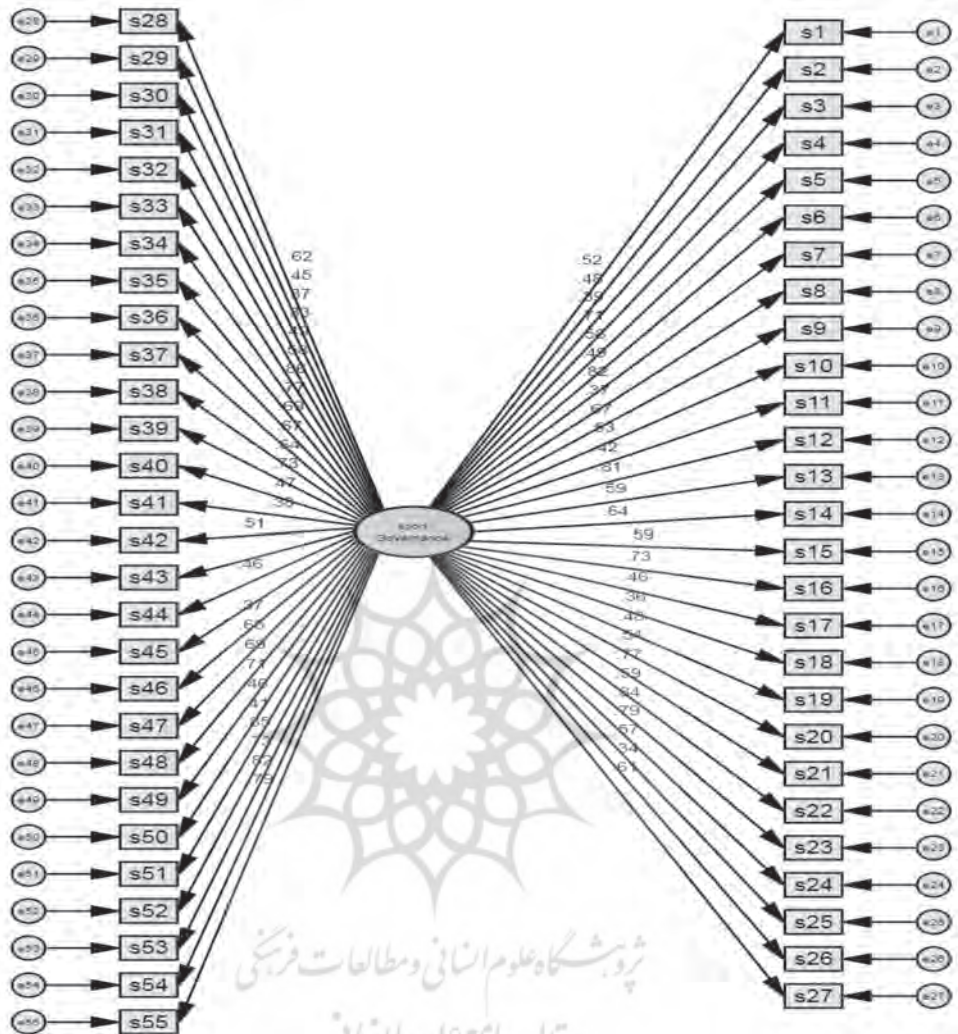
همان طوری که مطالعه مبانی نظری و ادبیات پیشینه نشان می دهد حکمرانی به عنوان یک مقوله مهم در مدیریت بسیاری از سازمان ها از جمله سازمان های ورزشی مختلف استفاده شده است. همچنین سازمان ها و کشورهای مختلف با توجه به شرایط، جایگاه و اهمیت ورزش در آن کشورها برای حکمرانی مطلوب ورزش کشور خود از مدل های مختلفی استفاده کرده اند که متشکل از عوامل گوناگونی است (کمیسون ورزش استرالیا، ۲۰۱۲؛ مرکونجیک، ۲۰۱۳؛ ادی، ۲۰۱۴؛ اندروز، ۲۰۱۶؛ آناهاب، ۲۰۱۸ و هال، ۲۰۱۴).

در زمینه حکمرانی در ورزش ایران پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، در اصل سوم قانون اساسی به صراحت بر ورزش رایگان برای عموم مردم تاکید شده است (مجتبی اشرفی، ۱۳۷۵). همچنین در سال های اخیر مقام معظم رهبری ورزش همگانی را در اولویت همه سطوح ورزشی از جمله ورزش قهرمانی و ورزش حرفه ای مورد توصیه و تاکید قرار داده اند. برای تحقق این امر، در سال ۱۳۹۳ تفاهم نامه ای میان «سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور» و «وزارت ورزش و جوانان» در قالب دستورالعمل اجرایی ماده (۵۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در خصوص توسعه ورزش همگانی و قهرمانی و توسعه زیرساخت های ورزش و امور جوانان منعقد شد و اعتبارات مناسبی برای توسعه ورزش به ساختار ورزش کشور تخصیص داده شد. اما علیرغم تاکید قانون اساسی، تاکید مقام معظم رهبری و توجه ویژه دولت به توسعه ورزش همگانی، به نظر می رسد حکمرانی در ورزش همگانی کشور همچنان با چالش های جدی مواجه است (کشاوری، ۱۳۹۶). چالش هایی که اگر به آنها توجه نشود، به دلیل اثرگذاری آنها بر افراد زیادی از جامعه می توانند تاثیر منفی بر جامعه داشته باشند. از سوی دیگر، به نظر می رسد اعتبارات ورزش همگانی در سایر حوزه های ورزشی از جمله ورزش قهرمانی و ورزش حرفه ای توسط بسیاری از نهادها و دستگاه ها هزینه می شود و سهم سازمان ها و نهادهای دولتی، غیر دولتی و حتی سهم افراد جامعه و بخش خصوصی در حکمرانی ورزش همگانی مشخص نشده است. از این رو پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به سؤال زیر است:

مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی است که به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل اعضای هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی دانشکده های تربیت بدنی، مدیران و کارکنان معاونت توسعه ورزش همگانی و فدراسیون های ورزشی تحت مدیریت، معاونت توسعه ورزش همگانی، مدیران ورزش شهرداری های استان ها و مدیران ورزش بخش های مختلف نیروهای مسلح به تعداد ۷۵۰ نفر بود که بر مبنای جدول مورگان، ۲۵۴ نفر به طور تصادفی برای نمونه تحقیق انتخاب شدند. برای دستیابی به اهداف تحقیق، از پرسشنامه محقق ساخته ۵۵ سوالی استفاده شد که روایی صوری و محتوایی آن به تایید ۲۰ تن از متخصصان مدیریت ورزشی و ورزش همگانی رسید و روایی سازه آن با تحلیل عاملی تاییدی مورد تایید قرار گرفت. گفتنی است که نتایج تحلیل عاملی مویید این بود که بارعاملی همه گویه ها بیش از ۰/۳ و برازش هر سه شاخص مطلق، تطبیقی و مقتصد معنادار بودند که جزئیات آن در جدول و شکل ۱ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه نیز در یک مطالعه مقدماتی با ۳۰ آزمودنی و با آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شد. برای تحلیل داده ها از روش های آماری توصیفی مانند جدول توزیع فراوانی، نمودار، فراوانی، درصد و روش های آماری استنباطی از جمله کلموگروف اسمیرنف، بارتلت، KMO، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی با چرخش واریمکس با استفاده از دو نرم افزار SPSS.V. 22 و AMOS استفاده شد. شایان ذکر است نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنف نشان داد $p\text{-value} = ۰/۱۴۷$ و $Z = ۱/۱۲۹$ است که با توجه به این که سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵ می باشد، می توان نتیجه گرفت که داده ها دارای توزیع طبیعی هستند.

شکل ۱: تحلیل عاملی مرتبه اول برای بررسی رویای سازه پرسشنامه

نتایج شکل ۱ نشان دهنده بارعاملی بیش از $0/3$ برای همه گویه‌هاست. از آنجا حداقل بار عاملی مورد قبول در تحلیل عاملی $0/3$ است، بنابراین همه گویه‌ها توانایی باقی ماندن در مدل را دارند و با توجه به مطلوب بودن شاخص‌های برازش مندرج در جدول ۱، هیچ کدام از گویه‌ها از تحلیل‌های بعدی حذف نمی‌شوند.

جدول ۱: شاخص‌های برازش برای بررسی روایی سازه پرسشنامه

تفسیر	ملاک	میزان	شاخص برازش	
برازش مطلوب	$x^2/df=1/503$ بین ۳ تا	۱۴۷/۲۹۶ یا درجه آزادی ۹۸	x^2	مطلق
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص نیکویی برازش	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص توکر - لویس (TLI)	تطبیقی
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش بنتلر - بونت (BBI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۴۵	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	مقتصد
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۵۲	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	

با توجه به نتایج مندرج در شکل و جدول ۱ که نشان دهنده بارعاملی بیش از ۰/۳ برای همه گویه‌هاست و معنادار بودن هر سه شاخص برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد، لذا می‌توان نتیجه گرفت که روایی سازه پرسشنامه مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران تایید شده و همه سئوالات پرسشنامه برای تحلیل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

یافته‌های پژوهش

جدول ۲: اطلاعات جمعیت‌شناسی نمونه‌ها

رتبه علمی (تعداد نفرات)			وضعیت استخدام				سطح تحصیلات (تعداد نفرات)			جنسیت (نفر)	
مربی و سایر	دانشیار و بالاتر	استادیار	قراردادی	پیمانی	رسمی	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس و پایین‌تر	زن	مرد	
۱۸۴	۱۸	۵۲	۶۵	۹۲	۹۷	۶۹	۱۱۳	۷۲	۷۶	۱۷۸	
سابقه خدمت			شغل				محل تدریس یا خدمت				
بیشتر از ۱۰ سال	۶-۱۰ سال	۵ تا سال	مدیر فدراسیون و سایر			هیئت علمی	آزاد	دولتی	فدراسیون		
۵۳ نفر	۹۱ نفر	۱۱۰ نفر	۱۵۴ نفر			۱۰۰ نفر	۵۱ نفر	۹۷ نفر	۱۰۶ نفر		

نتایج مندرج در جدول ۲ پیرامون اطلاعات جمعیت‌شناختی نمونه‌ها مبین آن است که ۱۷۸ نفر از نمونه‌ها مرد و ۷۶ نفر از آنها زن بودند. ۷۲ نفر از نمونه‌ها دارای تحصیلات لیسانس و پایین‌تر، ۱۱۳ نفر فوق لیسانس و ۶۹ نفر دکترا بودند. ۹۷ نفر از نمونه‌ها دارای وضعیت استخدامی رسمی، ۹۲ نفر پیمانی و ۶۲ نفر قراردادی

بودند. ۵۲ نفر از نمونه‌ها دارای مرتبه علمی استادیار، ۱۸ نفر دانشیار یا بالاتر و ۱۸۴ نفر مربی یا غیره بودند. ۱۰۶ نفر از نمونه‌ها در فدراسیون‌های ورزشی، ۹۷ نفر در بخش دولتی و ۵۱ نفر در مشاغل آزاد فعالیت داشتند. ۱۰۰ نفر از نمونه‌ها هیئت علمی و ۱۵۴ نفر مدیر فدراسیون و سایر موارد بودند. ۱۱۰ نفر از نمونه‌ها سابقه خدمت تا ۵ سال، ۹۱ نفر ۶-۱۰ سال و ۳۵ نفر بیشتر از ۱۰ سال سابقه خدمت داشتند.

جدول ۳: نتایج آزمون بارتلت و کیسر-می‌رو و اوکلین

مقدار	پیش فرض	
۰/۸۳	مقدار کیسر - می‌رو و اوکلین (کفایت حجم نمونه)	
۱۷۶/۳۲	مقدار مجذور کای	آزمون کرویت بارتلت
۹۲	درجه آزادی	
۰/۰۰۱	سطح معناداری	

۱۳۹

همان گونه که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، با توجه به اینکه ضریب KMO بیشتر از ۰/۷ است. لذا اندازه نمونه‌ها و داده‌های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند. همچنین با توجه به اینکه میزان آزمون بارتلت از ۰/۰۵ کوچکتر است، بنابراین گویه‌ها ارتباط معنی داری برای فراهم کردن یک مبنای معقول برای تدوین مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران دارا هستند.

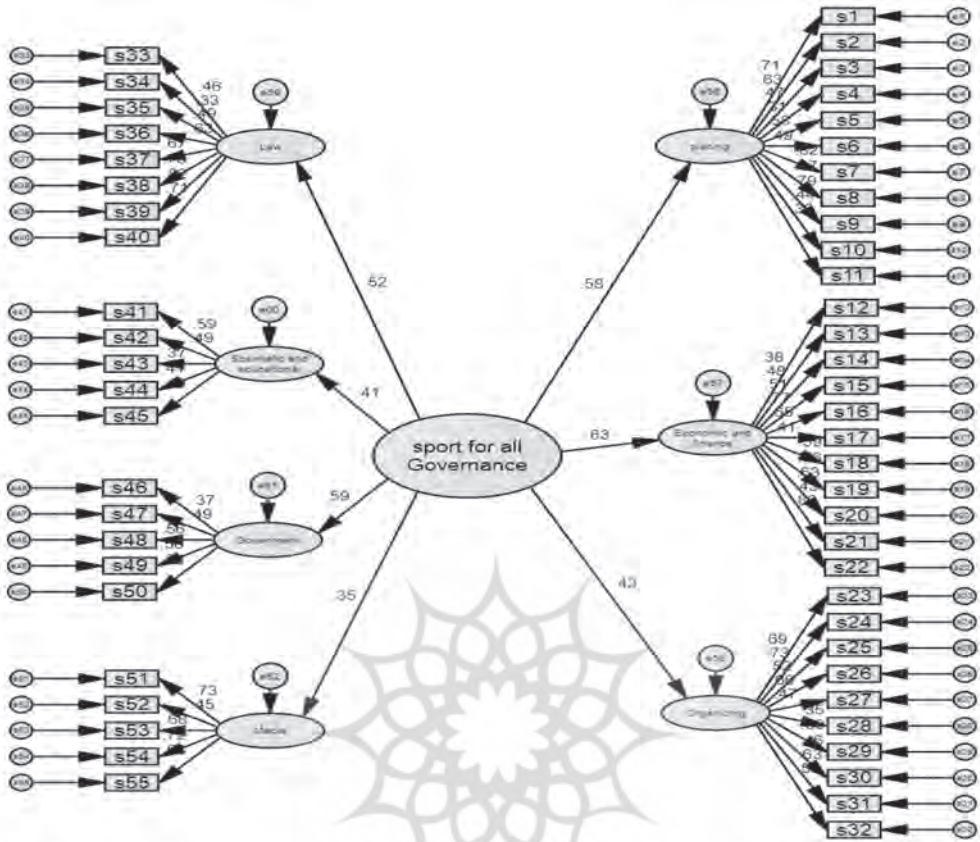
جدول ۴: نتایج بررسی سهم واریانس هریک از مولفه‌ها در مدل حکمرانی ورزش همگانی ایران

ردیف	گویه	بارعاملی	درصد واریانس هر عامل	آلفای کرونباخ
رتبه‌بندی	S1	افزایش و هماهنگی تصمیم‌گیرندگان ورزش همگانی نهادهای مختلف با محوریت وزارت ورزش و جوانان	۱۲/۴۱	۰/۸۲
	S2	تشکیل اطاق فکر ورزش همگانی		
	S3	جلوگیری از فعایت‌های موازی در ورزش همگانی		
	S4	ایجاد نظام ارزیابی عملکرد در ورزش همگانی با مدل‌های نوین ارزیابی		
	S5	تصمیم‌گیری اخلاقی و مسئولانه در ورزش همگانی		
	S6	کارایی و اثربخشی برنامه‌های ورزش همگانی		
	S7	تقویت ساختار ورزش همگانی در وزارت ورزش و جوانان و دستگاه‌های مختلف		
	S8	تشکیل شورای ورزش همگانی با ریاست رئیس جمهور		
	S9	مشارکت بیشتر قوه قضائیه در ورزش همگانی		
	S10	مشارکت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در شورای ورزش همگانی		
	S11	تغییر نقش دولت در مدیریت ورزش همگانی با رویکرد واگذاری مدیریت ورزش همگانی به سایر دستگاه‌ها		

۰/۷۹	۹/۴۱	۰/۸۶۱	بهبود وضعیت اقتصادی خانواده‌ها	S12	اقتصاد و مالی
		۰/۸۴۲	میزان درآمد ماهیانه خانواده‌ها	S13	
		۰/۸۲۹	تعیین سهم سبد ورزش خانواده‌ها	S14	
		۰/۸۱۲	کاهش هزینه‌های ورزش آموزشی	S15	
		۰/۷۳۷	شفافیت در اعتبارات ورزش همگانی	S16	
		۰/۷۳۱	توسعه ورزش خانوادگی	S17	
		۰/۷۲۵	اعطای وام‌های کم بهره برای توسعه ورزش همگانی	S18	
		۰/۶۳۸	اعطای تخفیف به ورزش کنندگان در بخش ورزش همگانی	S19	
		۰/۶۵۲	هدفمند سازی تخصیص اعتبارات ورزش همگانی	S20	
		۰/۶۳۵	ایجاد تعادل در اعتبارات ورزش همگانی و سایر بخش‌های ورزش	S21	
		۰/۶۱۵	اعطای وام‌های کم بهره به ایجاد مراکز ورزشی همراستا با توسعه ورزش همگانی	S22	
		۰/۷۵	۸/۷۴	۰/۸۶۹	
۰/۷۲۸	تهیه و تدوین وظایف دستگاه‌های مختلف در ورزش همگانی			S24	
۶/۱۷	تدوین ساختار تشکیلاتی ورزش همگانی کشور			S25	
۰/۵۷۲	شناسایی ذینفعان تاثیر گذار در مدیریت ورزش همگانی			S26	
۰/۶۳۹	تدوین شرایط احراز شغل برای تصدی پست‌های مدیریتی ورزش همگانی			S27	
۰/۵۸۱	تشکیل واحد تقویم ورزشی ورزش همگانی در وزارت ورزش و جوانان			S28	
۰/۵۲۹	تشکیل دبیرخانه ورزش همگانی کشور			S29	
۰/۵۱۲	مشخص شدن مسئولیت‌ها و نقش‌ها در ورزش همگانی			S30	
۰/۵۱۱	تقسیم کار ملی در ورزش همگانی			S31	
۰/۴۷۱	مشخص شدن میزان قدرت در ورزش همگانی			S32	
۰/۸۲	۷/۹۲	۰/۸۴۲	تدوین قوانین الزام آور و شفاف در ورزش همگانی	S33	قانون
		۰/۸۲۱	اجرای حداکثری قوانین مصوب در ورزش همگانی	S34	
		۰/۸۰۹	نظارت دقیق بر تحقق درآمدهای حاصل از ماده ۵۳ و تخصیص آنها به توسعه ورزش استان‌ها	S35	
		۰/۷۷۲	حساسیت نمایندگان سازمان بازرسی کل کشور به هزینه کرد اعتبارات ورزش همگانی دستگاه‌های دولتی	S36	
		۰/۷۳۲	شفافیت در پاسخگویی مدیران ورزش نسبت به عملکرد ورزش همگانی	S37	
		۰/۷۲۹	حمایت قانونی از بخش خصوصی برای مشارکت حداکثری در ورزش همگانی	S38	
		۰/۵۵۱	نظارت شفاف قوه قضائیه بر عملکرد صدا و سیما در ورزش همگانی	S39	
		۰/۵۰۴	احترام و الزام به اجرای مصوبات شورای عالی ورزش همگانی تعیین نحوه پاسخگویی نهادهای مختلف فعال در حوزه ورزش همگانی	S40	

۰/۷۹	۶/۹۷	۰/۷۲۴	تربیت مربی و مدرس ورزش همگانی در رشته‌های مختلف ورزشی	S41	آموزشی و علمی
		۰/۷۱۶	تربیت مدیران متخصص ورزش همگانی	S42	
		۰/۶۸۹	تربیت کارشناسان ورزش همگانی	S43	
		۰/۶۳۲	برگزاری‌های مستمر همایش‌های علمی و حکمرانی در ورزش همگانی	S44	
		۰/۵۷۸	مطالعه تطبیقی نظام حکمرانی در ورزش سایر کشورها	S45	
۰/۷۴	۵/۸۲	۰/۸۳۹	تفویت ساختار ورزش همگانی در وزارت ورزش و جوانان و دستگاه‌های مختلف	S46	دولت
		۰/۷۹۲	تشکیل شورای ورزش همگانی با ریاست رئیس جمهور	S47	
		۰/۷۵۲	مشارکت بیشتر قوه قضائیه در ورزش همگانی	S48	
		۰/۷۴۷	مشارکت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در شورای ورزش همگانی	S49	
		۰/۶۱۹	تغییر نقش دولت در مدیریت ورزش همگانی با رویکرد واگذاری مدیریت ورزش همگانی به سایر دستگاه‌ها	S50	
۰/۷۲	۵/۱۳	۰/۸۴۸	شفاف سازی سهم ورزش همگانی در رسانه‌ها	S51	رسانه
		۰/۷۸۲	تهیه برنامه‌های آموزشی ورزش همگانی و پخش منظم از رسانه‌های دیداری و شنیداری	S52	
		۰/۷۳۴	تهیه و تدوین کتاب، کاتولگ، بروشور و ... مرتبط با ورزش همگانی و توزیع در دستگاه‌ها و جامعه	S53	
		۰/۶۹۲	راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی کارآمد نسبت به ترویج ورزش همگانی	S54	
		۰/۵۲۸	راه‌اندازی شبکه‌های اینترنتی تعاملی برای توسعه ورزش همگانی	S55	

نتایج جدول ۴ در مورد تحلیل عاملی اکتشافی مقادیر ویژه، واریانس عامل‌ها را نشان می‌دهند. توان پیشگویی این عوامل بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۵۶/۴ درصد است. بنابراین برای تدوین مدل حکمرانی ورزش همگانی ایران ۷ عامل برنامه‌ریزی (۱۲/۴۱ درصد واریانس)، اقتصاد و مالی (۹/۴۱ درصد واریانس)، سازماندهی (۸/۷۴ درصد واریانس)، قانون (۷/۹۲ درصد واریانس)، آموزشی و علمی (۶/۹۷ درصد واریانس)، دولت (۵/۸۲ درصد واریانس) و رسانه (۵/۱۳ درصد واریانس) شناسایی شدند.

شکل ۲: مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران

نتایج مندرج در شکل ۲ نشان دهنده این است که همه بارعاملی گویه‌ها و عامل‌ها بیش از ۰/۳ است. لذا هیچ کدام از گویه‌ها و عامل‌ها از مدل حذف نمی‌شوند.

جدول ۵: شاخص‌های برازش مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران

تفسیر	ملاک	میزان	شاخص برازش	
برازش مطلوب	$\chi^2/df=1/81$	با ۱۵۳/۷۲۹	χ^2	مطلق
برازش مطلوب	بین ۳ تا ۱	درجه آزادی ۸۵	p value	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۳۲	شاخص نیکویی برازش	تطبیقی
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص توکر- لویس (TLI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۴	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	مقتصد
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۵۷	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۵۲	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	

با توجه به نتایج مندرج در شکل ۲ و جدول ۵ که نشان دهنده این است که همه بارعاملی گویه‌ها و عامل‌ها بیش از ۰/۳ است و معنادار بودن هر سه شاخص برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد است، می‌توان نتیجه گرفت که مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران تایید شده و مدل مزبور از برازش مطلوبی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، تدوین مدل حکمرانی توسعه ورزش همگانی در ایران بود. یافته‌های پژوهش نشان داد اولین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی در ایران عامل دولت است که نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های مطالعات «کمسیون ورزشی استرالیا» (۲۰۱۲)، ادی (۲۰۱۴) و کالینز (۲۰۱۷) که در مدل حکمرانی ترسیم شده برای کشورهای مختلف از عوامل ترکیب مدیریتی، شناسایی همه بازیگران در حکمرانی ورزش استفاده کرده بودند، همخوانی دارد. حکمرانی مناسب برای توسعه ورزش همگانی در کشور مستلزم توجه مسئولان بلند پایه کشور در سه قوه مجریه، مقننه و قضائیه است. برای تحقق اهداف توسعه ورزش همگانی ضروری است در بخش حکمرانی، بالاترین مقام اجرایی کشور در رأس شورای ورزش همگانی کشور قرار گیرد. در صورت تحقق چنین رویکردی می‌توان به منظور استفاده حداکثری از توان نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای تدوین قوانین الزام‌آور و همچنین حضور نمایندگان قوه قضائیه به منظور نظارت و پیگیری قضائیه قوانین مصوب شده در نهادهای ذینفع در ورزش همگانی استفاده حداکثری برد. در چنین شرایطی می‌توان انتظار داشت که در شورای ورزش همگانی تصمیمات الزام‌آور برای ارتقای ساختار تشکیلاتی ورزش همگانی کشور اتخاذ شود. از این رو توصیه می‌شود مدیران وزارت ورزش و جوانان تمهیدات لازم برای تشکیل «شورای ورزش همگانی» را با حضور روسای سه قوه مجریه، مقننه و قضائیه فراهم آورند.

نتایج پژوهش نشان داد دومین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل برنامه‌ریزی است که نتایج این پژوهش باید یافته‌های کمسیون ورزش استرالیا (۲۰۱۲)، ادی (۲۰۱۴)، هال (۲۰۱۴)، اندروز و همکاران (۲۰۱۶)، سارل (۲۰۱۶) و کالینز (۲۰۱۷) که به عامل برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و ایجاد نظام ارزیابی کارا در مدل حکمرانی ورزش کشورهای مختلف اشاره داشتند، همسوست. به طور طبیعی در هر حوزه‌ای به طور عام و در حوزه ورزش و ورزش همگانی به طور خاص ضروری است برنامه‌های بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت تدوین شود. در این راستا حکمرانی مناسب در ورزش همگانی کشور نیازمند تدوین یک برنامه راهبردی علمی با مشارکت حداکثری متخصصان مدیریت ورزشی و ورزش همگانی است که در آن برنامه‌ها و جهت‌گیری‌های بلند مدت ورزش همگانی مشخص باشد. در صورتی که متولیان ورزش همگانی در تدوین برنامه توسعه ورزش همگانی مشارکت داشته باشند، به دلیل مشارکت در تدوین مراحل مختلف برنامه، نسبت به اجرای آن نیز متعهد خواهند شد. همچنین در صورت توافق و تعهد بر برنامه راهبردی ورزش همگانی کشور، برای تحقق اهداف بلند مدت هر نهاد ورزشی ذینفع در ورزش همگانی مانند معاونت فرهنگی و ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌های ورزش همگانی و ورزش روستایی و عشایری و سایر فدراسیون‌های تحت مدیریت معاونت فرهنگی و ورزش همگانی، مدیران شهرداری‌های استان‌ها، مدیران

ورزش بخش‌های مختلف نیروهای مسلح و مدیران ورزش و وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی به طور طبیعی نسبت به تدوین برنامه‌های میان مدت و کوتاه مدت اقدام خواهند کرد. همچنین با چنین رویکردی، تصمیمات اتخاذ شده در حوزه ورزش همگانی به سمت همگرایی برای وفاق ملی در توسعه ورزش همگانی سوق پیدا خواهند کرد. از سوی دیگر، در صورت تدوین برنامه‌های کارآمد برای تحقق و میزان اجرای برنامه‌ها، نظام ارزیابی کارا شکل خواهد گرفت. از این رو توصیه می‌شود در وزارت ورزش و جوانان «دبیرخانه شورای ورزش و همگانی» و «اداره تقویم ورزشی» در حوزه ورزش همگانی ایجاد شود تا مصوبات مرتبط با تدوین برنامه‌ها در حوزه ورزش همگانی را جمع‌آوری و نظارت دقیق بر اجرای آنها را دنبال نماید.

یافته‌های پژوهش مبین این است که سومین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل قانون است که با یافته‌های مهرابی (۱۳۹۶)، در مرکونجیک (۲۰۱۳) و آناهاب (۲۰۱۸) که در مدل حکمرانی ورزش کشورهای مختلف به عامل قانون و تدوین اساسنامه، قوانین و دستورالعمل‌های مناسب دست یافته بودند، همخوانی دارد. تشکیل «شورای ورزش همگانی» و همچنین تدوین برنامه‌های مطلوب در حوزه ورزش همگانی مستلزم الزامات قانونی است. در صورت عدم وجود قوانین شفاف و الزام‌آور که به تایید مجلس شورای اسلامی نرسیده باشد، عدم تمکین بر مصوبات شورای ورزش همگانی و همچنین عدم اجرای برنامه‌های تدوین شده قابل پیش‌بینی است. همچنین توسعه ورزش همگانی علاوه بر قوانین الزام‌آور تصویب شده در مجلس شورای اسلامی، نیازمند یکسری آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌هایی است که سازمان‌های ذینفع بتوانند با متکی بر آنها چارچوب کاری خود را اجرایی کنند. از این رو توصیه می‌شود وزارت ورزش و جوانان مصوبات شورای ورزش همگانی را در قالب لایحه ای برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال کند تا پس از تصویب به عنوان یک قانون بالادستی به نهادهای زیربیط ابلاغ شود و از الزامات مناسب برای اجرا برخوردار باشد. همچنین با تشکیل کارگروه‌ها و کمیسیون‌های مختلف در وزارت ورزش و جوانان که مشارکت حداکثری از متخصصان و نمایندگان همه دستگاه‌ها در آن وجود داشته باشد، قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز تهیه و در اختیار همه بخش‌های ذینفع در ورزش همگانی قرار گیرد.

یافته‌های تحقیق نشان داد چهارمین عامل تاثیرگذار در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل سازماندهی است که نتایج پژوهش با یافته‌های مهرابی (۱۳۹۶)، کمیسیون ورزش استرالیا (۲۰۱۲)، مرکونجیک (۲۰۱۳)، ادی (۲۰۱۴)، اندروز (۲۰۱۶)، آناهاب (۲۰۱۸) و هال (۲۰۱۴) که به مواردی مانند ساختار و تقسیم کار در مدل حکمرانی ورزش کشورهای مختلف اشاره کرده بودند، همخوانی دارد. یکی از موارد مهمی که در حکمرانی مورد تاکید قرار گرفته است، موضوع ساختار است. وقتی که در ورزش همگانی کشور، ساختار تشکیلاتی منسجم و وجود نداشته باشد، تقسیم کار ملی صورت نگرفته باشد و شرح وظایف برای واحدها و نهادها و دستگاه‌های مختلف ذینفع در ورزش همگانی به طور علمی و بر مبنای مشارکت همه ذینفعان صورت نگیرد، نمی‌توان انتظار توسعه ورزش همگانی را در کشور داشت. در این راستا توصیه می‌شود وزارت ورزش و جوانان به عنوان متولی اصلی ورزش کشور با سازماندهی مناسب ورزش همگانی، نقش، جایگاه و سهم هر یک از دستگاه‌های ذینفع در ورزش همگانی را تعیین و شرح شغل و شرایط احراز شغل مدیران، کارکنان و

کارشناسان همه دستگاه‌ها را تعیین و ابلاغ نماید.

نتایج پژوهش نشان داد پنجمین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل اقتصاد و مالی است که با یافته‌های اندروز و همکاران (۲۰۱۶) که در مدل حکمرانی مطلوب ورزش به مشوق‌های مالی و یارانه‌ای دست یافته بودند، همسویی دارد. با توجه به این که اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های ورزش همگانی به دلیل توجه کمتر رسانه‌های دیداری و شنیداری از انگیزه کمتری برای سرمایه‌گذاری و حامیان مالی برخوردار است، نظارت بیشتر دولت، مجلس و قوه قضائیه بر هزینه‌کرد اعتبارات حوزه ورزش همگانی ضروری می‌نماید. از سوی دیگر، با توجه به این که هزینه ورزش در سبد بسیاری از خانواده‌ها به دلیل اهمیت سایر بخش‌های زندگی در اولویت قرار ندارد، لازم است که وزارت ورزش و جوانان با ابلاغ بخشنامه‌های حمایتی هزینه‌های ورزش همگانی را تا حد ممکن کاهش دهد. همچنین با توجه به این که هزینه‌های درمان بیماری‌های مختلف در کشور تا حد زیادی بالاست، وزارت ورزش و جوانان با همکاری صدا و سیما و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌تواند از طریق فرهنگ‌سازی مناسب افراد جامعه را برای پیشگیری از هزینه‌های درمان نسبت به تخصیص بخشی از درآمد خانواده و هزینه آن در ورزش هدایت کند. بی تردید، با گرایش به ورزش و فعالیت‌های بدنی، از میزان کم تحرکی و بیماری‌های حاصل از آن کاسته می‌شود و هزینه درمان خانوارها کاهش می‌یابد. توصیه می‌شود وزارت ورزش و جوانان نظارت بیشتری بر هزینه‌کرد اعتبارات بخش ورزش همگانی فدراسیون‌های ورزشی اعمال کند تا این اعتبارات دقیقاً در حوزه ورزش همگانی هزینه شوند. همچنین شهرداری‌ها و وزارت ورزش و جوانان و سایر نهادهای و دستگاه‌های فعال در حوزه ورزش همگانی با اتخاذ تمهیدات لازم نسبت به کاهش هزینه کلاس‌های آموزشی به ویژه در مناطق محروم توجه ویژه داشته باشند تا از این طریق انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی افزایش یابد.

در بخش دیگری از پژوهش، نتایج نشان داد که ششمین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل آموزشی و علمی است که با یافته‌های اندروز و همکاران (۲۰۱۶) که در مدل حکمرانی مطلوب به عامل آموزش دست یافته بودند، همسوست. یکی از رویکردهای مهم در هر سازمانی، نظام آموزشی، یادگیری و به روز بودن سازمان است. از سوی دیگر، لازمه انجام فرآیندهای موثر و متفاوت از گذشته، یادگیری و رشد است که این مورد نیز مستلزم آموزش موثر است. پس برای توسعه ورزش همگانی ضروری است در حوزه مدیریتی، اجرایی و فنی، منابع انسانی بالیده ترتیب شود. چنانچه مدیران، کارکنان و مربیان فعال در حوزه ورزش همگانی از دانش و اطلاعات کافی به روز و کارآمد برخوردار باشند، می‌توانند با فرآیندهای نوین نقش خود را به طور موثر در توسعه ورزش همگانی ایفا کنند. بنابراین توصیه می‌شود وزارت ورزش و جوانان و سایر دستگاه‌های ذینفع در توسعه ورزش همگانی با همکاری دانشکده‌های تربیت بدنی نسبت به تربیت متخصصان ورزش همگانی اقدام کنند. همچنین ضروری است که فدراسیون‌های ورزشی در برنامه‌های آموزشی و تربیت مربیان رشته‌های ورزشی مختلف نسبت به تربیت و آموزش مربیان همگانی رشته‌های ورزشی مربوطه اهتمام لازم را داشته باشند تا آن دسته از ورزشکاران که علاقه‌مند به فعالیت در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای نیستند، از بخش همگانی رشته‌های ورزشی مود علاقه خود بهره‌مند شوند.

یافته‌های پژوهش مبین این است که هفتمین عامل موثر در مدل حکمرانی ورزش همگانی، عامل رسانه است که نتایج پژوهش با یافته‌های جرات (۲۰۱۳)، مرکونجیک (۲۰۱۳) و ادی (۲۰۱۴) که در مدل حکمرانی ورزش به عامل ارتباطات و رسانه‌ها دست یافته بودند، همخوانی دارد. از مهم‌ترین عوامل تاثیر گذار در شناسایی، فرهنگ سازی و تغییر فرآیندهای نادرست در هر جامعه، نقش رسانه‌های مختلف در آن جامعه است. چنانچه بهترین برنامه‌های آموزشی و کاری تدوین شود، اما مورد توجه صدا و سیما قرار نگیرد، به احتمال زیاد خیلی از افراد جامعه از آن بی اطلاع خواهند ماند. ضروری است وزارت ورزش و جوانان با مشارکت مجلس شورای اسلامی، قوانین حمایت رسانه‌ای از ورزش همگانی را با همکاری صدا و سیما وضع کند و نقش صدا و سیما در تهیه و پخش برنامه‌های حمایتی و معرفی جنبه‌های مختلف ورزش همگانی از صدا و سیما را تعیین و نسبت به اجرای آن الزامات لازم را به عمل آورند. همچنین توصیه می‌شود برای ایجاد ارتباط مناسب بین سازمان‌های متولی ورزش همگانی و مطبوعات، هماهنگی و همکاری لازم با وزارت ارشاد اسلامی به عمل آید تا روزنامه‌ها و مجلات نیز بخشی از صفحات خود را به ترویج ورزش همگانی اختصاص دهند.

در آخر نتایج پژوهش نشان داد که مدل حکمرانی توسعه ورزش همگانی از برآزش مطلوبی برخوردار است که نتایج پژوهش با یافته‌های مهربانی (۱۳۹۶)، حسینی و همکاران (۱۳۹۶)، کالیز (۲۰۱۷)، آناهاب (۲۰۱۸) و «کمسیون ورزش استرالیا» (۲۰۱۵) همسوست. چنانچه در یک پژوهش علمی مدلی تدوین می‌شود، سهم هر یک از عامل‌ها مشخص می‌شود که در پژوهش حاضر نیز چنین اقدامی انجام شد و مشخص شد که به ترتیب عوامل دولت، برنامه‌ریزی، قانون، سازماندهی، اقتصاد و مالی، آموزشی و علمی و رسانه‌ها و ارتباطات بیشترین سهم را دارند. از این رو، با توجه به این که سهم دولت در حکمرانی ورزش همگانی نسبت به سایر عوامل بیشتر است، ضروری است ابتدا دولت و وزارت ورزش و جوانان به عنوان متولی ورزش کشور برای حکمرانی مناسب ورزش همگانی پیشقدم شوند و با تشکیل «شورای ورزش همگانی» با محوریت رئیس جمهور و مشارکت سایر بخش‌ها نسبت به برنامه‌ریزی، تدوین قوانین و مقررات و تصویب آنها در مجلس شورای اسلامی و همچنین نظارت دقیق‌تر و مسئولیت پذیرتر قوه قضائیه اقدام کنند. همچنین برای تحقق این امر در جهت سازماندهی و تعریف و تعیین نقش و جایگاه همه دستگاه‌های ذینفع در حوزه ورزش همگانی اقدام گردد. به علاوه، برای کارآتر شدن اقدامات قبلی با همکاری دانشگاه‌ها و فدراسیون‌های ورزشی، آموزش‌های لازم از طریق صدا و سیما برای جلب حداکثری افراد جامعه برای مشارکت در ورزش همگانی ارائه شود. بدین ترتیب، توصیه می‌شود که مسئولان ورزش کشور برای حکمرانی مناسب در ورزش همگانی از مدل به دست آمده در پژوهش حاضر بهره‌گیری نمایند.

منابع

- الوانی، سید مهدی. (۱۳۸۸). «حکمرانی خوب شبکه ای از کنشگران جامعه مدنی». مجله مدیریت توسعه و تحول. ۱: صص ۱-۵.
- الوانی، سید مهدی و عزیززاده ثانی، محسن. (۱۳۸۶). «تحلیلی بر کیفیت حکمرانی خوب در ایران». فصلنامه مطالعات مدیریت و بهبود و تحول. ۱۴(۵۳): صص ۱-۲۴.
- حسینی، سید مرتضی؛ آقایی، نجف؛ الهی، علیرضا و صفاری، مرجان. (۱۳۹۶). «مطالعه رفتار شهرداری تهران در حوزه ورزش همگانی بر اساس اصول حکمروایی خوب شهری». مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۲(۱۶): صص ۲۱-۳۶.
- شریفزاده، فتح و قلی‌پور، رحمت‌الله. (۱۳۸۲). «حکمرانی خوب و نقش دولت». فرهنگ مدیریت. ۱(۴): صص ۹۳-۱۰۹.
- کشاورز، لقمان. (۱۳۹۶). «چالش‌های حکمرانی در توسعه ورزش همگانی». اولین کنفرانس حکمرانی و سیاستگذاری عمومی، ۱۳ و ۱۴ دی ماه، دانشگاه صنعتی شریف.
- کشاورز، لقمان و فراهانی، ابوالفضل. (۱۳۹۵). مدیریت سازمان‌های ورزشی. چاپ اول، تهران: انتشارات حتمی
- مجتبی اشرفی، غلامرضا. (۱۳۷۵). قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. تهران: گنج دانش
- مهربانی، قاسم. (۱۳۹۶). «طراحی مدل حکمرانی در فدراسیون‌های ورزشی». رساله دکتری، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران.
- Andrews, M., Hay, R, & Myers, J. (2010). **“Can Governance Indicators Make Sense? Towards a New Approach to Sector-Specific Measures of Governance”**. Oxford Development Studies, Vol. 38 (4), pp: 391-410.
- Andrews, M., Russell, S., Barrios, D. (2016). **“Governance and the Challenge of Development through Sports: A Framework for Action, International Centre for Sports Security”**. Harvard college, pp: 1- 38.
- Anubhab, S. (2017). **“In pursuit of good governance in Indian sport”**. Journal of world sports law report, pp: 1-4.
- Cafferata, R. (2004). **“Governance and Management in the Business of Sport Symphonia”**. Emerging Issues in Management (www.unimib.it/symphonia), n. 2, pp. 5-25.
- Collins, P. (2017). **“Nine steps to effective governance”**. Sport New Zealand, third edition, pp: 47-53.
- Eddie, T. C. L. (2014). **“The Roles of Governance in Sport Organizations”**. Journal of Power, Politics & Governance, 2(2): 19-31.
- Fukuyama, F. (2013). **“What Is Governance?”**. Governance an International Journal of Policy, Administration and Institutions, 26(3): 247-368.
- Geeraert, A. (2013). **“The governance agenda and its relevance for sport: introducing the four dimensions of the AGGIS sports governance observer”**. The conference of Action for Good Governance in International Sports Organizations, Danish Institute for

Sports Studies, pp: 9-21.

- Haque, M. S. (1996). **“The Intellectual Crisis in Public Administration in the Current of Privatization”**. Administration & Society 27(4), pp: 510-536.
- Heinrich, C., and Lynn, J. (2000). **“Governance and Performance: New Perspective, Washington D. C.”**. Georgetown University Press, PP: 68–108.
- Houlihan, B. (2013). **“Accountability and good governance, the conference of Action for Good Governance in International Sports Organizations”**. Danish Institute for Sports Studies, pp: 22-24.
- Hull, D. (2014). **“Governance models for sport across the UK and Ireland, Northern Ireland Assembly”**. Research and Information Service, pp: 1-15
- Mrkonjic, M. (2013). **“Sports organizations, autonomy and good governance the conference of Action for Good Governance in International Sports Organizations”**. Danish Institute for Sports Studies, pp: 133-150.
- Mull, R., Bayless. F., Kathryn. G, Jamieson, L. (2005). **“Recreational Sport Management”**. 3rd ed, Australia, Human Kinetics.pp:45-46.
- Sorrell, M. (2016). **“Implementing good governance principles in sport organizations a painful obligation, or a platform for growth”**. A white paper from, April, Burson-Marsteller / TSE Consulting, pp: 1-18.
- The Australian Sports Commission (2012). **“Sports Governance Principles”**. Available at the website: <https://www.ausport.gov.au>.pp: 1-15.
- The Australian Sports Commission (2015). **“Mandatory Sports Governance Principles”**. Available at the website: <http://www.triathlon.org.au>., pp: 1-10.